

УДК 331.1:316.4

АМБІВАЛЕНТНІСТЬ СИЛЬНИХ ТА СЛАБКИХ СТОРІН ВІДДАЛЕНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Деркач К. Д.

katya.nilkin@gmail.com

Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова

Науковий керівник: Жмай О. В.

Пандемія COVID-19 внесла свої зміни в роботу багатьох підприємств. Більшість компаній зазнають збитки, доводиться звільняти співробітників або відправляти їх в неоплачувану відпустку [1]. Карантинні заходи ще більше обмежують роботу підприємств через введення обов'язкових норм і правил.

Компанії знайшли метод боротьби з даними перешкодами, використовуючи, за можливості, метод віддаленої роботи для своїх співробітників. Даний підхід не є новинкою, проте пік своєї популярності він отримав саме завдяки пандемії.

За даними соціологів, близько 36% українців під час карантину перейшли на роботу з дому. В основному працювати віддалено змогли ІТ-компанії, рекламні та маркетингові агенції тощо. Згідно з дослідженням одного з українських кадрових порталів, лише 19% роботодавців поскаржились на погіршення якості праці [2].

Варто зазначити, що можливість роботи з дому забезпечує людям ряд переваг і недоліків.

Першою перевагою є робота у власному ритмі [3]. Це передбачає, що співробітники мають право самостійно планувати власний час і темп, в якому вони хочуть працювати. Є можливість влаштувати собі додаткову перерву або звільнити собі час для активного відпочинку.

З іншого боку, самостійне планування не кожному під силу. В даному випадку співробітник повинен володіти високим рівнем самоконтролю і бути

Секція 5. Цифрова економіка: структурні зрушення, тренди та перспективи

дисциплінованим. Саме в цей момент з'являються проблеми у людей, схильних до відволікання на соціальні мережі, розваги та інші речі, які не стосуються роботи. Вдома вашу роботу, швидше за все, не зможуть проконтролювати, і це може стати проблемою.

Другою важливою перевагою є економія часу і грошей [3], які зазвичай співробітник витрачає на те, щоб дістатися до місця роботи. Під час віддаленої роботи ці витрати пропадають і, таким чином, відбувається економія цих ресурсів. При цьому споживання електроенергії, води та їжі зазвичай збільшується, тому в цьому випадку також не можна однозначно сказати, чи виграє щось від цього людина.

Існує також перевага для роботодавця (економія витрат на оренду офісних приміщень) але необхідно враховувати складність контролю і управління співробітниками.

Третьою перевагою, яку хотілося б виділити, є менша кількість стресів. Працюючи в офісі, кожен із співробітників може піддаватися стресовим ситуаціям, яких так чи інакше не уникнути. Працюючи вдома, ви сконцентровані на роботі, немає відволікаючих подразників, які часто викликають стрес.

Інша сторона медалі показує, що пандемія COVID-19 і віддалена робота створюють нові види стресів, і особливо там, де організація не очікувала їх появи [4]. До таких стресів відносяться відчуття незахищеності, невпевненості в майбутньому дні, поява суперечок щодо переведення працівників на дистанційну роботу тощо.

Ще одним негативним фактором є відсутність робочого простору. Перебуваючи вдома, деякі співробітники (особливо якщо в них є сім'я або домашні тварини) стикаються з проблемою відсутності робочого місця, на якому ніхто не буде їх потурбувати.

До недоліків віддаленої роботи також можна віднести відсутність живого спілкування [5]. Віддалена робота забирає можливість розбавити свій день

Секція 5. Цифрова економіка: структурні зрушення, тренди та перспективи

спілкуванням із колегами. Безумовно, зараз існує безліч програм (Skype, Zoom тощо), які дозволяють не тільки почути, а й побачити колег, однак це не замінить живе спілкування.

Американський психолог Річард Фарсон у своїй книзі «Менеджмент абсурду» говорить про те, що майже кожна наша сильна сторона в той же час є і нашою слабкістю. Особливо це проявляється, якщо ми надто покладемося на них або зловживаємо ними, використовуючи неадекватно [6].

Схожу ситуацію можна спостерігати з перевагами та недоліками віддаленої роботи. Більшість з них є амбівалентними, тобто такими, що водночас є і сильною, і слабкою стороною.

З одного боку, працюючи дистанційно, ми позбавляємося частини наших витрат, уникаємо постійного нагляду з боку керівництва, через що також зникає частина нашого стресу. З іншого ж боку, ці самі витрати і стрес повертаються до нас у новому вигляді, а відсутність контролю часто обертається зволіканням й зниженням продуктивності.

Таким чином, ми бачимо, що будь який момент перевага може стати недоліком, і навпаки. Перехід на віддалену роботу – це процес, який має багато перемінних, і його оцінка як «доброго» чи «поганого» залежить ще й від характеру людини, його оточення, сімейних відносин, життєвих обставин та інших факторів.

Список використаних джерел:

1. Коронавірус vs бізнес. URL: <https://mbusinesspartner.com.ua/koronavirus-vs-business> (дата звернення 30.03.2021).
2. Дистанційна робота: плюси, мінуси і правове врегулювання. URL: <https://gre4ka.info/statti/61009-dystantsiina-robota-pliusy-minusy-i-pravove-vrehuliuvannia> (дата звернення 30.03.2021).
3. Удалённая работа из дома: плюсы и минусы. URL: <https://lemarbet.com/razvitie-internet-magazina/udalennaya-rabota/> (дата звернення 30.03.2021).

Секція 5. Цифрова економіка: структурні зрушення, тренди та перспективи

4. Job stress and disruptions (2021). Ipsos. URL: <https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/2021-02/job-stress-and-disruptions-ipsos-wef.pdf> (дата звернення 30.03.2021).

5. Віддалена робота. Переваги та особливості. URL: <https://jobmix.net/blog/post/udalennaya-rabota-preimushchestva-i-osobennosti/> (дата звернення 30.03.2021).

6. Фарсон Ричард Менеджмент абсурда: Аспекти лидерства, которые часто остаются незамеченными / Перев. С англ. – М.: ООО Издательский Дом «София», 2006. – с. 153-156.